

Asia: VN/4845/2020

Lausuntopyyntö asumisneuvonnan lakisääteistämistä valmistelleen työryhmän raportista

Lausunnonantajan lausunto

Mitä seuraavista työryhmän tarkastelemista vaihtoehtoista kannatatte?

Asumisneuvonnan lakisääteistäminen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunnonantajasta

Suomen Vuokranantajat ry on valtakunnallinen vuokranantajien edunvalvonta- ja palvelujärjestö. Järjestö edustaa Suomen yksityisiä vuokranantajia, jotka vuokraavat noin 300 000 asuntoa. Nämä asunnot ovat noin kolmasosa kaikista vuokra-asunnoista ja niissä asuu noin 440 000 asukasta. Suomen Vuokranantajat tarjoaa Suomen parasta asiantuntijatietoa vuokrauksesta ja asuntosijoittamisesta ja valvoo jäsentensä etua vuokrasuhteisiin liittyvissä asioissa. Yhdistyksellämme on yli 24 000 jäsentä. Yhdistyksemme neuvoo jäseniään laajasti vuokrasuhteisiin liittyvissä kysymyksissä.

Lausunto

Suomen Vuokranantajat katsoo, että mikäli asumisneuvontaa lakisääteistetään, tulisi se sisällyttää osaksi sosiaalipalveluja. Näin ollen nyky suunnitelmilla vaihtoehto ”asumisneuvonnan lakisääteistäminen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle” on kannatettavin. Mikäli sote-järjestämisvastuu pysyy kunnilla, on asumisneuvonta luonnollista osoittaa niiden tehtäväksi. Noin 90 prosenttia asunnottomista on vain 26 kunnassa, joten hyvinvointialueen vastuuta perustelee myös se, että ongelma ei kosketa kaikkia kuntia läheskään samalla tavalla. Suomen Vuokranantajat ei näe asumisneuvonnan lakisääteistämistä välttämättömänä, vaan neuvontaa voidaan kehittää myös nykyisen lainsäädännön puitteissa eri malleilla.

Laadukkaan asumisneuvonnan saaminen kaikkien ulottuville on tärkeä tavoite. Neuvontaa tulisi saada matalalla kynnyksellä ja eri asteisena. Myös tiedon levittäminen siitä, mistä neuvontaa saa, on tärkeää.

Varsinaista raskaampaa asumisneuvontaa tarvitsevat usein henkilöt, joilla on myös muita elämänhallintaan, terveyteen tai erityisesti toimeentuloon liittyviä avun tarpeita. Sosiaalipalveluissa on parhaat valmiudet neuvoa myös muiden palvelujen ja sosiaaliturvan osalta.

Muiden kuin suomea äidinkielenään puhuvien osuus vuokramarkkinoilla ja siten asumisneuvontaa tarvitsevista on korostunut. Riittävät kielipalvelut tulee ottaa erityisen tarkasti huomioon neuvontaa lakisääteistäessä. Myös tähän sosiaalipalveluilla on parhaat edellytykset, koska tulkkipalveluja käytetään myös muussa neuvonnassa.

Suomessa asuu vuokralla noin 1,5 miljoonaa ihmistä. Suuri osa vuokralaisista ei tarvitse varsinaista henkilökohtaista neuvontaa, vaan valmiudet riittävät omaehtoisen asioiden selvittämiseen ja asioiden hoitamiseen vuokranantajan kanssa. Varsinaisen henkilökohtaisen neuvonnan lisäksi on siis tärkeää parantaa myös kaikkien saatavilla olevaa julkista tietoa. Erilaisten asumista koskevien kysymysten kuten asumistukien, lainsäädännön ja Hyvän vuokratavan kerääminen yhteen julkiseen tietolähteeseen olisi hyödyllistä sekä vuokralaisille että vuokranantajille.

Tiedon kokoamisen ja henkilökohtaisen asumissosiaalisen työn välimaastoon kannattaa rakentaa erilaisia digitaalisia puoliautomaattisia neuvontapalveluja, joissa hyödynnetään esimerkiksi chatbotteja.

Vuokranantajille on tärkeää, että vuokralainen saa tukea sitä tarvitessaan. Ongelmien ennaltaehkäisy ja suunnitelmallinen ratkaiseminen on myös vuokranantajan etu. Suurten vuokranantajien yhteisöt Rakli Ry ja KOVA Ry sekä pienten vuokranantajien Suomen Vuokranantajat ry tulee pitää mukana sekä lakisääteistämisen prosessissa että myöhemmin esimerkiksi asumisneuvonnan prosesseja ja sisältöjä määriteltäessä. Asumisneuvontaa kehittämään olisi suositeltavaa perustaa pysyvä yhteistyöelin, jossa vuokralaisten ja vuokranantajien järjestöt sekä eri viranomaiset olisivat edustettuina.

Yksittäisellä pienvuokranantajalla ei ole mahdollisuuksia eikä useimmiten osaamista kattavaan asumisneuvontaan. Usein vuokranantaja on kuitenkin ensimmäisiä, joka havaitsee ongelmia vuokralaisen elämänhallinnassa ja maksukyvyyssä. Näin ollen on ensiarvoisen tärkeää, että vuokranantajalla on selkeä tieto siitä, mihin vuokralaisen voi ohjata hakemaan apua. Tiedottaminen asumisneuvonnan saatavuudesta sekä vuokralaisille että vuokranantajille on erittäin tärkeää.

Ville Valkonen

Yhteiskuntasuhdepäällikkö

Suomen Vuokranantajat Ry

p. +358 44 56 72 201

ville.valkonen@vuokranantajat.fi

Valkonen Ville
Suomen Vuokranantajat ry